

MORAVIAN

HISTORICKO-VLASTIVĚDNÁ SPOLEČNOST
SUCHDOL NAD ODROU

informační
zpravodaj
(velikonoční)

Číslo 22

22. 3. 2008

Žehná těm, kteří se bojí Hospodina, jak malým, tak velkým.

Žalm 115, 13

(Hesla Jednoty bratrské 2008)

Na úvod:

Výroční schůze Moravian se uskutečnila 3. 3. 2008 v Muzeu Moravských bratří v Suchdole n. Odrou. Zápis z této schůze rozešleme později.

V těchto dnech předkládáme 2 žádosti o granty. **Nadace Landek:** IV. studentský workshop 2008 (10 000Kč), **Česko-německý fond budoucnosti:** Akce 200 let úmrtí Davida Zeisbergera - Apoštola indiánů (130 000Kč).

*****

Aktuálně, aktuálně, aktuálně...

Předkládám návrh na scénář pro expozici připravovaného výročí 200 let od úmrtí Davida Zeisbergera (1721-1808)-Apoštola indiánů s prosbou o vaše zapojení-se do celé akce. Především, kdo ovládáte řeči (němčina, angličtina) a máte chuť navázat kontakty s místy, odkud potřebujeme opatřit exponáty a písemnosti pro expozici během měsíců duben-červen 2008.

Scénář k expozici

David Zeisbereger

pracovní název

Verze 02 22.3.2008 (budou následovat další)

Zadání:

Prostor: Plocha 23 m² v podkrovní místnosti - tzv. galerii. 620x360cm, jedno okno, vikýř do ulice, do prostoru vystupují trámové konstrukce. Do galerie se sestupuje po třech schůdcích, které zasahují do prostoru. Výška stěn 153 cm dále skosené plochy které se stýkají ve štítě.

Lze také využít prostorů v patře, ještě před galerií, za lávkou pro větší trojrozměrné objekty pro navození atmosféry.

Děj:

- David Zeisberger z Zauchtenthalu na Moravě, 1726 emigrovala rodina do Saska, bylo mu 5 let. Z Herrnhutu do Holandska, kde byl zanechán k dalšímu vzdělávání.

- R.1736 rodiče odejeli do Georgie, odešel za nimi. Odsud Moravané přesídlili do Pensylvánie, založili Bethlehem a další osady, současně působili misijně, D.Z. navštěvuje misijní školu v B. Nadání pro jazyky. Cesta k Mohawkům r.1745

- R.1745 v mis. osadě Shamokin jako asistent, 1749 ordinován na jáhna. Od r.1750 misie mezi Irokezy. R.1755-63 sedmiletá válka angl.-franc., misie se stáhly do blízkosti Bethlehemu, zakládány menší osady.

R.1765 po válkách pokračování v misiích, nová strategie osady dál od bělochů. Na západě Pensylvánie nové osady.

- R.1772 odchod do Ohia, na řeku Muskingum, období největších úspěchů přerušila válka za nezávislost USA 1775-83, snaha o neutralitu.

- R.1781 násilně přesídlení do Kanady, kde zakládali další osady (17 let tzv Velké rozptýlení).

- R.1798 návrat do Ohia na Muskingum, zklamání, negativní vliv bílých osadníků, 1808 umírá.

Časové rozvržení realizace expozice:

Duben-červen opatřování materiálů ze zahraničí, korespondenční styky.

Na počátku července budeme znát výsledek žádosti o grant (Fond č.-něm. budoucnosti) pro expozici cca 50 tis Kč, úspěšnost získání cca 80 %. Tzn. od poč. července budou uznatelné náklady. Výroba panelů, vitrin, sklo, repliky.

Dne 6.9.2008 nebo později se naskýtá možnost otevření expozice - vernisáž.

Rozvržení děje:

Nejvhodnější se jeví (vzhledem k prostoru) do šesti kapitol (panelů)

(pozor, je to zatím jen pahýl, rozpracování zabere více času)

I. Rod Zeisbergerů

- Původ rodu - Kunčice
- Horní dvůr
- Rozrod, příbuzenské vztahy
- Emigrace do Hht 1726

II. Georgie - Pensylvánie

- D.Z. v Holandsku
- Přesídlení a zakládání Savannah
- První zapojení do misie
- Angl.-špan. válka
- Odchod do Pensylvánie
- Založení Bethlehemu

III. Misie na řece Mahoni

- Shamokin
- Meniologameka
- Gnadenhuten
- Pontiakovo povstání
- Misijní strategie

IV. Ohio

- Schönbrun
- Vztah k místním Delawarům
- Začátek války o nezávislost USA, snaha o neutralitu
- Manželství D.Z.

V. Velké rozptýlení

- Vysídlení do Kanady

- Masakr v Gnadenhuten
- Zakládání dalších osad
- Sedumnáctileté putování

VI. Ohio - Goshen

- Návrat na Muskongum
- Nové poměry
- Zakládání osad
- Zakládání dalších osad na White Riwer
- Závěr života

Další témata do vitrin a pod:

Ústřední panel: Na štítové stěně v zadní části prostoru - je vidět od vstupu.

- Velký portrét nebo schüsselův obraz D.Z v Gosgoschunku
- Dat. nar. a úmrtí
- Citát
- Statistické údaje o D.Z.

Zeisbergerova publikační činnost:

- Jazykovědná
- Deníky
- Náboženská literatura

D. Zeisberger v beletrii:

- J.F.Cooper
- Zane Gray
- Mašínová
- Moravec - Zrazený tomahawk

Zeisbergerovi spolupracovníci:

- Heckenwelder
- Glikikan
- Jungmann

Indiánské kmeny Severní Ameriky a D.Z.

Irokezové

- Mohavkové
- Onondagové
- Senekové

Algonkinové

- Mohykáni
- Delawaři

Dějiny USA a Moravy v 18. století

- Válečné události
- Galerie současných osobností
- Sociokulturní poměry
- Vynálezy a průmysl

Model bratrské osady:

- Rozvržení ulic, napojení na ind. stezky
- Kostel, škola, misijní dům
- Řeka, pitná voda

Plastická mapa Pensylvánie, Ohia a Kanady:

Terénní překážky, klimatické poměry, sídla v době kolonizace, místa bojů

Vaše příspěvky, nápady, doplnění, upozornění, oznámení že vlastníte informace, knihy, či předměty vhodné pro expozici, jsou vítány.

Kdo by daroval beletristické knihy v nichž vystupuje D.Z. nebo Moravští bratři? Čím starší, tím lepší. Poslední Mohykán, Lovec jelenů, Stopař, Průkopníci, Prérie. Zane Gray: Duch pohraničí.

Text zůstává ve wordu, takže s ním můžete pracovat!!!

*****

Tomuto prostoru říkáme galerie a tady bude expozice David Zeisberger. S designem nám pomáhá Kamil Valeš z Ostravy.

Seznam členů: Ze Suchdolu n.O: Daniel Řičan, Zdeněk Valchář, Lubomír Kuc, Jaroslav Jenčo
Z jiných míst: Hana Staňková (Bernartice n.Odrou), Daniel Valchář (Kopřivnice), Petr Kunz (Kopřivnice), Drahomír Strnadel (Trojanovice), Vilém Spratek (Třinec), JUDr Daniel Spratek (Třinec), Mgr Monika Kurková - Michalíková (Praha), Mgr. Šimon Dvořák (Chrastava), Michael Martin (Václavice), Noemi Martinová (Václavice), David Loula (Vojnův Městec), Mgr. Miriam O'Hea (Edinburgh), ThDr. Lydie Kucová (Praha), ing.arch. Tomáš Dittrich (Praha), Libuše Billová (Hladké Životice), Pavel Řičan (Těrlicko), Hana Kyselá (Hodslavice), Mgr. Markéta Křížová (Praha), ing. Libor Janča (Ostrava), Roman Duba (Žďár n.S.), Dr. Friedrich Goedecking

***** **Aktuálně**

Pokud chcete zaslat členské příspěvky, využijte raději osobní zprostředkování, nebo pošt. obálku. Přijde nám to líto, "krmit" bohaté peněžní ústavy, které jsou jinak co se týče sponzoringu velice lakomé. Členský příspěvek zůstává: Výdělečně činný 100 Kč, ostatní 50 Kč. Děkujeme!

Vydává občanské sdružení MORAVIAN Historicko-vlastivědná společnost se sídlem v Suchdole nad Odrou. Bank. spojení: ČSOB, Nový Jičín; č. ú.: 194991606/0300
Pro vnitřní informovanost členů připravil Daniel Řičan, Lubomír Kuc - Bez jazykové úpravy.
Náklad: 40 výtisků. Ostatním členům rozesláno elektronickou poštou. Prosím vytiskněte si!
Kontakt: Daniel Řičan, Čs armády 276, 742 01 Suchdol nad Odrou, ☎556 736 855,
e-mail daniel.rican(zavlnáč)quick.cz